

Μεγέθη Εντολών στον RISC-V,
η θέση του Opcode μέσα στην Εντολή,
Πεδία μεταβλητού μεγέθους μέσα στην Εντολή

04a (§4.1-4.2) – 1-3 Μαρτίου 2021 – Μανόλης Κατεβαίνης

Μέγεθος Εντολών RISC: συνήθως 32 bits

- Ρεπερτόρια CISC: Μεταβλητό μέγεθος εντολών
 - π.χ. VAX: 8, ή 16, ή 24, ή 32, ή 40, ή 48, ή... bits
- Πολλά Ρεπερτόρια RISC: Σταθερό μέγεθος εντ. = 32 bits
 - Σταθερό μέγεθος & θέση τελεστών = απλότητα \Rightarrow ταχύτητα
 - Ευθυγράμμιση εντολών \Rightarrow πλήθος Bytes = δύναμη του 2
 - 16 bits είναι πολύ λίγα, 64 bits είναι περιττά πολλά \Rightarrow 32 bits...
- Βασικός RISC-V (*RV32I*): Όλες οι εντολές 32 bits
- Προαιρετικές επεκτάσεις: ακέραιο πολλαπλ. των 16 bits
- Προαιρ. επέκταση *C* (Compressed): εντολές 16 και 32 bits

RVC: Καινοτόμος τρόπος Code Compression

- Άλλα ρεπερτόρια: η κάθε εντολή έχει το δικό της, καθορισμένο μέγεθος, π.χ. ή 16 bits ή 32 bits (ή άλλο), καθεμία
 - RISC-V: όλες οι εντολές υπάρχουν στα 32 bits (ή περισσοτ.)
 - Μερικές από αυτές, υπάρχουν και σε παραλλαγή των 16 bits στην προαιρετική επέκταση C (“RVC”)
- ⇒ Ο βασικός Compiler γεννά εκτελέσιμο κώδικα με μόνον 32-μπιτες εντολές του βασικού ρεπετορίου
- Εάν ένα τέτοιο εκτελέσιμο θέλουμε να το τρέξουμε σε επεξεργαστή RVC, τότε ο linker / loader αλλάζει σε 16-μπιτες όσες εντολές βρεί που έχουν και τέτοια παραλλαγή

Γιατί και πώς η συμπίεση κώδικα στον RVC

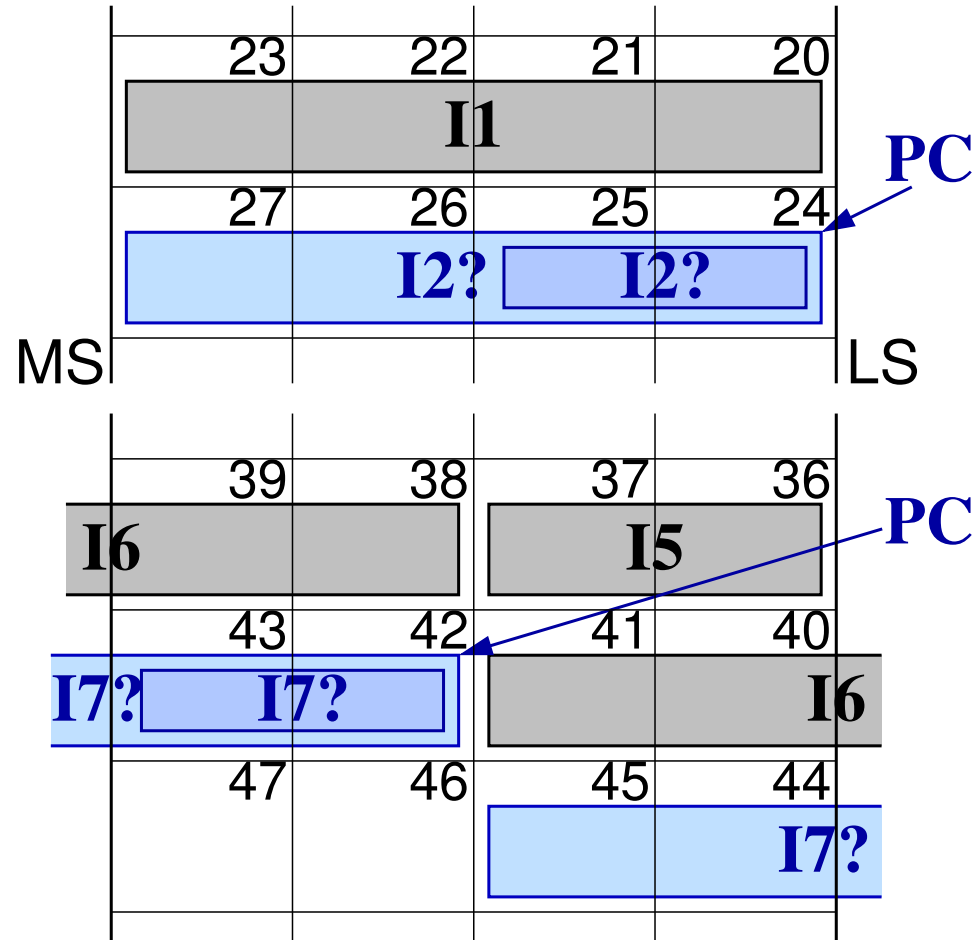
- Παρ' ότι λίγο δυσκολότερο hardware, ο RVC σημαντικός για:
 - embedded/IoT: πρέπει μικρά & φτηνά: μικρότερη μν. εντολών
 - ελάττωση της κατανάλωσης ενέργειας για ανάκληση εντολών
- Ποιές εντολές, κυρίως, χωρούν σε 16 bits:
 - μικρή σταθερή ποσότητα ή μικρό offset σε load/store
 - ένας από τους καταχ.: zero (x0) ή ret. addr. (x1) ή stack ptr. (x2)
 - ίδιος καταχωρητής προορισμού και πρώτος πηγής (π.χ. $r=r+4$)
 - καταχωρητές μεταξύ των 8 δημοφιλέστερων από τους 32.
- Συνήθως: 50-60% των αρχικών εντολών μπορούν να μικρύνουν \Rightarrow 25-30% ελάττωση μεγέθους προγράμματος

Θέση του Opcode εντός της Εντολής

- Το μέγεθος της εντολής καθορίζεται εντός του opcode της
 - Πεδία τελεστών: αυθαίρετες τιμές
- Μετά την **I1**, ποιό είναι το μέγεθος της εντολής **I2** @PC=24 ?
 - εάν η **I2** είναι 32 bits, ο opcode της δεν μπορεί να βρίσκεται στα Bytes 26 ή 27, διότι οι τελεστές της στα Bytes 24-25, που παίρνουν αυθαίρετες τιμές, θα μπορούσε να έμοιαζαν με κάποια άλλη, 16-μπιτη εντολή **I2** (διφορούμενο μεγ. εντ.)

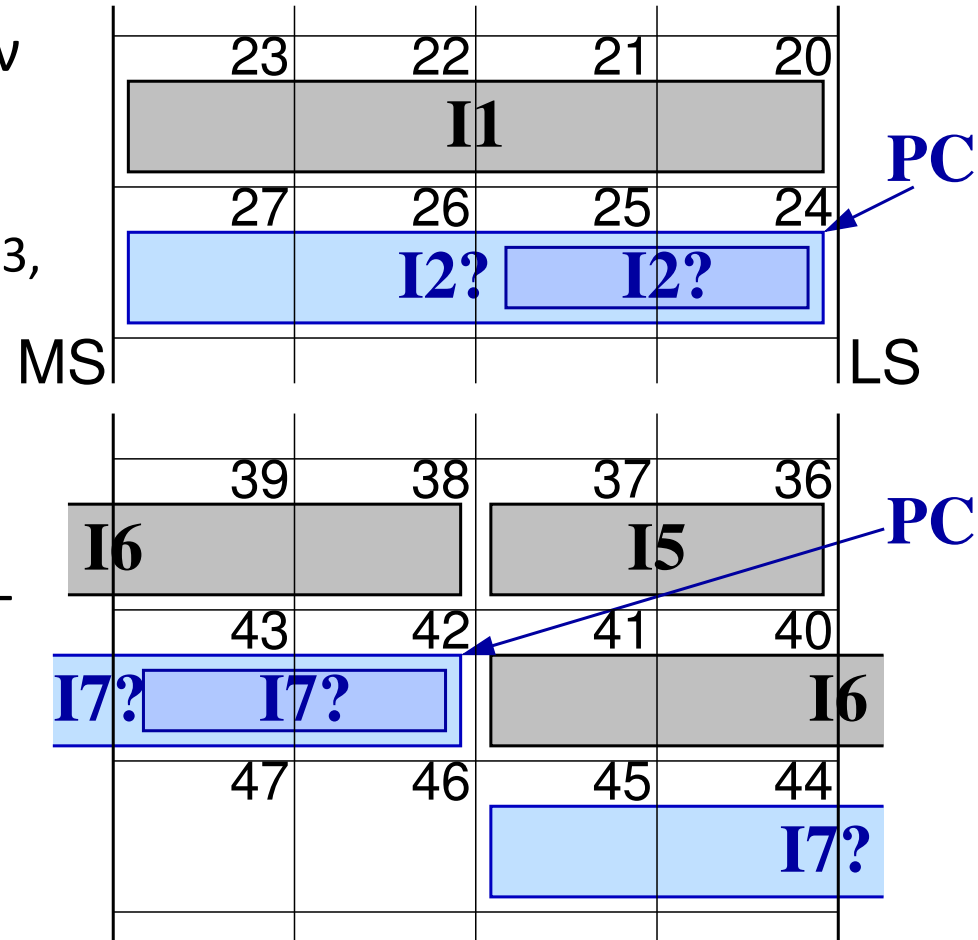
⇒ Opcode 32-μπιτων στα LS 16b

- επειδή ο RISC-V είναι Little-Endian

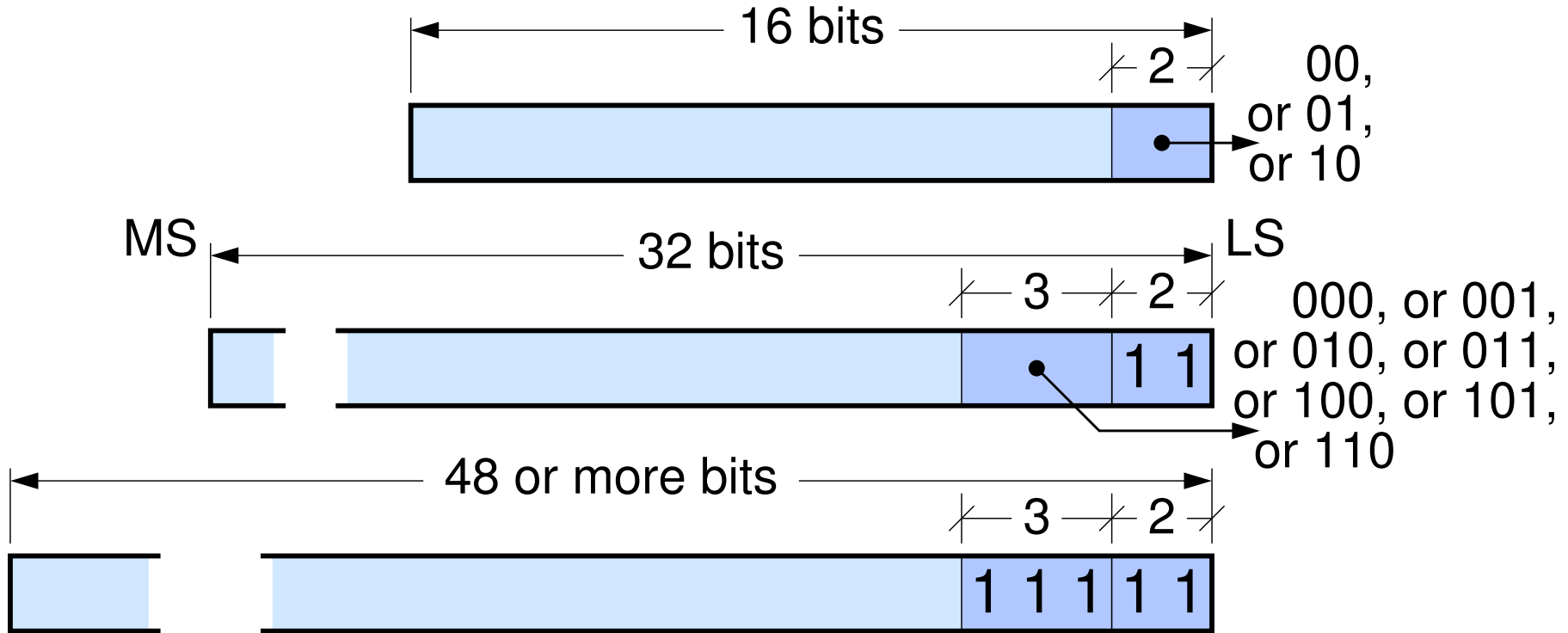

Ευθυγράμμιση Εντολών RV σε ακέρ. πολλαπλ. του 2

- Λόγω της ύπαρξης και 16-μπιτων εντολών (π.χ. **I5**), οι 32-μπιτες μπορεί «σπασμένες» (π.χ. **I6**)
 - Εάν η **I7** είναι 32-μπιτη (Bytes 42, 43, 44, 45) το λιγότερο σημαντικό ήμισυ της είναι τα Bytes 42-43, άρα εκεί θα είναι το Opcode της
- ⇒ Ευθυγράμμιση εντολών RISC-V σε 2-Byte boundaries – **όχι** αναγκαστικά 4-Byte boundaries
- Όμως σε επεξεργαστές χωρίς την προαιρετική επέκταση *C*, όλες οι εντολές είναι 32-μπιτες, άρα τις προτιμάμε σε 4-Byte boundaries

Μέγεθος εντολής: ορίζεται στα πρώτα 2 με 5 bits της

- Ο opcode στο λιγότερο σημ. (LS) άκρο της εντολής
- Τα πρώτα (LS) bits του opcode ορίζουν το μέγεθος της εντ.

Πεδία μεταβλητού μεγέθους εντός 32-μπιτων εντολών

- Πόσο μεγάλες σταθερές (π.χ. addi) – πόσο μικρός Opcode?
 - π.χ. ο MIPS επιτρέπει 16-μπιτες σταθερές στις addi, lw, sw
 - συν 2 πεδία των 5 bits για τους 2 καταχωρ. = 26 bits μέχρι στιγμής
 - περισσεύουν 6 bits μόνον για τον opcode \Rightarrow 64 συνδυασμοί μόνο
 - εάν αυτό γίνονταν στον RISC-V, με τα LS bits του opcode όπως στην προηγούμενη διαφάνεια: $(7/8) \times 2^4 = 14$ συνδυασμοί μόνο...
 - Πόσο μεγάλος Opcode για εντολές 3 καταχωρητών;
 - π.χ. η εντολή add έχει μόνον 3 καταχωρητές ως τελεστέους
 - 3 πεδία των 5 bits για τους 3 καταχωρ. = 15 bits μέχρι στιγμής
 - περισσεύουν 17 bits για τον opcode $\Rightarrow 2^{17} = 131.072$ συνδυασμοί!
- \Rightarrow Opcode μεταβλητού μεγέθους!

Άσκ. 4.2: πόσοι Opcodes το ένα format, πόσοι το άλλο;

- Απλοϊκό παράδειγμα 8-μπιτων εντολών με έναν μόνο τελεστήο
- Opcode μεταβλητού μεγέθους: 3 ή 5 bits
- Opcode κομμένος σε δύο κομμάτια: “funct” (function) = επέκταση του “op”
- Πόσες εντολές με *I-format* και πόσες με *R-format*?
- Πόσοι **op** για το ένα και πόσοι για το άλλο;
 - μπορεί ο ίδιος **op** και για *I-format* και για *R-format*?
 - με οιαδήποτε, αυθαίρετη σταθερά **Imm**?

